

Біоенергетична асоціація України

№740 від «27» березня 2026 року

Прем'єр-міністру України

СВИРИДЕНКО Ю. А.

м. Київ, вул. М. Грушевського, 12/2

info@kmu.gov.ua

Копія:

Віцепрем'єр-міністру з відновлення

України – Міністру розвитку громад та територій України

КУЛЕБИ О. В.

м. Київ, проспект Берестейський, 14

miu@mtu.gov.ua

Міністру економіки, довкілля та сільського господарства України

СОБОЛЕВУ О. Д.

м. Київ, вул. Грушевського, 12/2

meconomy@me.gov.ua

Заступнику Керівника Офісу Президента України

МИКИТИ В.Ф.

м. Київ, вул. Банкова, 11

Letter@apu.gov.ua

Секретарю Ради національної безпеки і оборони України

УМЄРОВУ Р. Е.

м. Київ, вул. Петра Болбочана, 8

info@rnbo.gov.ua

Шановна Юліє Анатоліївно!

Біоенергетична асоціація України (БАУ), що об'єднує ключових учасників ринку біоенергетики, звертається до Вас у зв'язку з критичною ситуацією, що склалася на підприємствах – виробниках теплової та електричної енергії з біомаси в Україні, яка безпосередньо загрожує надійності тепlopостачання населення та стратегічних об'єктів.

До БАУ надійшло звернення члена Асоціації – ТОВ «Смілаенергопромтранс» (м. Сміла Черкаської області), яке є оператором об'єкта критичної інфраструктури – теплоелектроцентралі (ТЕЦ), визначеної Міністерством енергетики України та Міністерством розвитку громад та територій України як критично важливе підприємство. Підприємство включено до Плану стійкості енергосистеми Черкаської області відповідно до Указу Президента України №239/2026 від 14.03.2026 р. та рішення РНБО від 03.03.2026 р. ТОВ «Смілаенергопромтранс» здійснює постачання теплової енергії більшій частині міста Сміла. У попередніх опалювальних сезонах від 70 до 85 % теплової енергії вироблялося з деревної тріски, що відповідає державній стратегії декарбонізації та вимогам ЄС щодо розвитку відновлюваної енергетики.

Це підприємство, а також й інші виробники теплової енергії з альтернативних джерел, опинилися на межі зупинки внаслідок поєднання двох системних проблем:

- 1) Мораторій на підвищення тарифів на теплову енергію для населення, який позбавляє підприємства можливості формувати економічно обґрунтовані тарифи. При цьому держава протягом чотирьох років не здійснювала відшкодування різниці між економічно обґрунтованими та фактично застосованими тарифами, що призводить до накопичення боргів за спожитий природний газ.
- 2) Зростання цін на деревину паливну, яку ДП «Ліси України» реалізує виключно на аукціонах за найвищою запропонованою ціною. У 2025 році ціни реалізації дров'яної деревини досягали 1 600–3 500 грн/м³ – рівень, що в кілька разів перевищує той поріг, за якого виробництво теплової енергії з деревини залишається економічно конкурентоспроможною. Такі ціни роблять використання деревного палива для цілей опалення збитковим та неконкурентним для виробників теплової енергії. Підприємства, що постачають тепло за регульованими тарифами, позбавлені будь-якої можливості конкурувати з промисловими переробниками деревини, які вільно включають зростання вартості сировини у кінцеву ціну своєї продукції.

Результатом стала фактична зупинка багатьох підприємств галузі. БАУ наголошує: описана ситуація є системною та свідчить про неналежне державне врегулювання інтересів виробників теплової та електричної енергії з біомаси, що забезпечують критично важливі потреби споживачів. Збереження нинішніх умов неминуче призведе до посилення залежності теплопостачання від викопного палива – передусім природного газу – та суттєвого зростання навантаження на державний бюджет через розширення застосування механізмів покладення спеціальних обов'язків (ПСО) та збільшення обсягів компенсації різниці в тарифах на теплову енергію.

Паралельно загострюється ситуація на газовому ринку України. Уже сьогодні ринкова ціна газу для виробників теплової енергії перевищує 22 600 грн/тис. м³, що збільшить витрати бюджетних установ і організацій в наступному опалювальному сезоні.

Додаткова потреба в імпорті природного газу оцінюється в 5–7 млрд м³/рік, а ціна газу на європейських газових хабах зросла з 350 до 550 євро/тис. м³. Таким чином, реальна вартість імпорту може виявитися значно вищою за будь-які прогнозні оцінки і очікувані бюджетні витрати. Натомість створення належних умов для розвитку біоенергетики в Україні дозволить значно скоротити попит на імпортний газ, зменшити обсяги субсидування в рамках ПСО та підвищити стійкість системи теплозабезпечення в цілому.

Оскільки капітальні витрати на встановлення котлів, ТЕС та ТЕЦ на біомасі як мінімум вдвічі вищі за витрати на аналогічне обладнання, що працює на природному газі, для досягнення рентабельності заміщення природного газу біомасою у IRR=15% (термін окупності 6-7 років) ціна одиниці енергії в деревному паливі має бути втричі дешевша за ціну одиниці енергії в природному газі для відповідної категорії споживачів. При ціні природного газу для населення у 8000 грн/тис. м³, ціна деревного палива, з урахуванням енергетичної цінності, має складати не більше 800 грн/т (533 грн/м³). При ціні природного газу для бюджетної сфери у 16 500 грн/тис.м³, ціна деревного палива має складати не більше 1650 грн/т (1100 грн/м³).

З огляду на викладене та з урахуванням невідкладного характеру проблеми, БАУ пропонує вжити наступні заходи. Покласти на ДП «Ліси України» спеціальні зобов'язання щодо реалізації деревини паливної виробникам теплової та електричної енергії з біомаси для потреб населення і бюджетної сфери за встановленими цінами - 1100 грн/м³ без ПДВ.

За умови невідкладного прийняття цього рішення як мінімум 1 млрд м³ природного газу може бути додатково заміщений деревиною паливною вже у наступному опалювальному сезоні 2026 – 2027 років.

БАУ готова до невідкладного конструктивного діалогу та надання вичерпних матеріалів щодо масштабу кризи в галузі, а також до безпосередньої участі у розробці необхідних змін до нормативно-правових актів. Зволікання з вирішенням цих питань матиме незворотні наслідки для галузі та теплозабезпечення споживачів у наступному опалювальному сезоні.

Додаток. Лист ТОВ «Смілаенергопромтранс» до БАУ вих. №159 від 18.03.2026 р.

З повагою,

Голова правління

ГС «Біоенергетична асоціація України»

Георгій Гелетука